

JORNADA

RENATURALITZACIÓ D'ESPAIS I ENTORNS EDUCATIUS

Manresa, 4 d'abril del 2024

Memòria de continguts

LLOC	Ciutat de Manresa
DATA	4 d'abril 2024
COORDINA	El globus vermell
ORGANITZA	El globus vermell – Patis x Clima
COL·LABORA	Ajuntament de Manresa, Escola Agrària de Manresa
PROMOCIÓ	Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya
FINANÇAMENT	Direcció General de Economia i Social Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives
WEB	https://patisxclima.elglobusvermell.org/
PARTICIPANTS	35
SECTORS	Ambientologia, arquitectura, biologia, ecologia,, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia, administració.

OBJECTIU DE LA JORNADA

La renaturalització dels espais i entorns educatius, en conseqüència de la ciutat, és una eina de mitigació dels efectes del canvi climàtic. El repte de la renaturalització de l'Escola involucra molts agents, ja sigui de l'àmbit educatiu, urbanístic, ambiental o social. Són projectes complexos per la quantitat d'àmbits sobre els quals actua i la quantitat de sectors presents. El treball transversal necessari és sempre complex, en aquest cas tractant-se d'un nou repte per a les ciutats i un canvi de paradigma en l'àmbit pedagògic i social el desafiament és més gran.

Les escoles del nostre territori estan vivint un moment de reflexió i canvi dels seus espais exteriors i entorn cap a un model més natural i d'alt contingut pedagògic i que els processos de transformació dins dels centres escolars que s'estan vivint a tot el nostre territori són cadascú. més nombrosos. Aquests canvis, però, no tindran garantida una continuïtat fins que no vagin acompanyats d'un ús pedagògic i social adequat, així com el suport ferm de les administracions pertinents.

La transformació dels espais exteriors de l'escola no només són físics, el canvi és fruit d'una reflexió pedagògica al voltant de l'escola, la comunitat que volem, i per tant va lligat a una voluntat i una adequació dels mètodes pedagògics que portin a donar suport a l'espai exterior com a espai d'aprenentatge.

És fonamental el compromís de la comunitat educativa i agents de l'ecosistema Escola per a la revisió dels espais a l'aire lliure i per al seu condicionament, millorant-los per oferir espais més probiòtics, biodiversos i educatius.

Les jornades i les seves accions paral·leles tenen el propòsit general d'activar la consciència col·lectiva per construir ciutats eficients i saludables que tendeixen a disminuir la dependència energètica i, en conseqüència, fer front a nous escenaris produïts pel canvi climàtic, tal com es recorda a la declaració d'Emergència Climàtica decretada l'1 de gener del 2020.

Aquest any es pretén consolidar les Jornades com a esdeveniment referent anual a nivell estatal pel que fa a la Renaturalització d'Espais i Entorns Educatius. Barcelona és la seu de les Jornades pel seu recorregut i el treball que es duu a terme des de l'Administració local en la renaturalització d'espais i entorns educatius.

PROGRAMA DE LA JORNADA

Formació	Can Poc oli	11.45 h - 14.30 h
Visita guiada	Pati escola S. Ignasi	16.30 h - 17.30 h
Taula rodona	Institut Lluís de Peguera	18.30 - 20.15 h
Inauguració exposició	Institut Lluís de Peguera	20.15 - 20.30 h

**JORNADA
RENATURALITZACIÓ
D'ESPAIS I ENTORNS
EDUCATIUS**
Manresa
4 ABRIL 2024
[inscripcions aquí](#)

**11.45 FORMACIÓ PER PROFESSORAT
DINAMITZADOR/A D'ESPAIS
EDUCATIUS RENATURALITZATS**
Berta Castella Colominas, Escola Agrària Manresa
Maia del Tonto, El globus vermell

LLOC: CAN POC OLI.
Carretera Vella de Manresa - Barcelona, km 23,6

**SESSIÓ DIVULGATIVA
BENEFICIS I REPTES DE LA
RENATURALITZACIÓ D'ESPAIS I
ENTORNS EDUCATIUS**

LLOC: SALA D'ACTES DE L'INSTITUT LLUÍS
PEGUERA.
Plaça Espanya, 2

**18.30 Presentació projectes de
Renaturalització a la ciutat de Manresa**
Pol Huguet, Regidor d'Acció Climàtica i Educació
de l'Aj. de Manresa

19.00 Fila 0
Escoles de la ciutat en transformació

19.30 Taula Rodona
Pol Huguet, Regidor d'Acció Climàtica i Educació
de l'Aj. de Manresa
Mamen Artero, El globus vermell
Mònica Ubalde, IS Global
Representants Escola Agrària de Manresa

20.15 Inauguració de l'exposició.

**EXPOSICIÓ
RENATURALITZACIÓ D'ESPAIS I
ENTORNS EDUCATIUS. EINA DE
RESILIÈNCIA URBANA.**

LLOC: INSTITUT LLUÍS PEGUERA,
Plaça Espanya, 2
HORARI: De 8h a 14:30h i de 15:45h a 21h

L'exposició es podrà visitar fins al 14/04/2024.

**16.30 VISITA GUIADA
AL PATI DE L'ESCOLA
SANT IGNASI**
Equip docent, Escola Sant Ignasi
Equip d'arquitectes, El globus vermell

LLOC: ESCOLA SANT IGNASI,
Carrer del Mestre Albagés, 1-3

promou:

finança:

organitza:

col·labora:

Formació / Dinamitzadora d'espais educatius renaturalitzats

LLOC	Can Poc Oli, Escola Agrària de Manresa
FORMADORES	Maria Laura Del Tonto, Berta Castella Colominas
PARTICIPANTS	14
SECTORS	Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, enginyeria, filosofia, paisatgisme, pedagogia.
ENTITATS ASSISTENTS	Escola agrària de Manresa, escola Ítaca, Mixité arquitectura, Inst. Peguera, Cooperativa Samara, Inst. Guillem Catà.

PROGRAMA

PART 1 Renaturalització entorns educatius	11.45h - 11.50 h	Presentacions i benvinguda
	11.50h - 12.20 h	Presentació "Renaturalització espais i entorns educatius"
	12.20 - 13.00 h	Activitat dinamitzada (observació/disseny)
	13.00 h - 13.10h	Pausa
PART 2 Agroecologia escolar	13.10 h - 13.40 h	Presentació "Agroecologia escolar"
	13.40 h - 14.20 h	Dinàmiques i jocs
	14.20 h - 14.30 h	Tancament i avaluació

CONTINGUTS**PART 1 Renaturalització entorns educatius**

- PRESENTACIÓ (30')
 - Introducció i context
 - Metodologia de co-disseny + pincelada de disseny permacultural i tècniques
 - Exemples de patis renaturalitzats
- DINAMICA (40')
 - activar la mirada (lazarillo) 10'
 - notes d'observació sobre l'entorn amb plànols 20'
 - posada en comú 10'

PART 2 Agroecologia escolar

- PRESENTACIÓ (30')
 - ◆ Introducció marc: Educació Ambiental, Agroecologia i Agroecologia escolar.
 - ◆ Transposició didàctica Agroecologia
 - ◆ Exemples concrets de projectes d'Agroecologia escolar:
 - Turó Can Mates

- INS Arnau Cadell
- Recerca etnobotànica
- Llavors Carbassa viatgera
- Treball llavors varietats locals

→ JOCS INTERIOR

- ◆ Fem 3 grups o 4 grups i rotar: Domino associacions, xarxa tròfica i famílies hortalsisses

→ JOCS EXTERIOR

- ◆ Plagues amb carrers i avingudes
- ◆ Varietats locals
- ◆ M'agraden els meus veïns
- ◆ L'aranya pagesa

Visita guiada / Pati renaturalitzat escola S. Ignasi

LLOC	Escola S. Ignasi de Manresa
FACILITADORES	Nida Fargas (equip escola), Mamen Artero Borrueu (arquitecta)
PARTICIPANTS	21
SECTORS	Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació, filosofia, paisatgisme, pedagogia, mitjans de comunicació
ENTITATS ASSISTENTS	Escola Ítaca, Regió 7, Ajuntament Manresa, Samara SCCL, escola Pare Algué, escola Puigberenguer, escola agrària Manresa, Fedac Manresa.

CONTINGUTS

L'escola Sant Ignasi de Manresa ens explica el procés de transformació pedagògica que han realitzat com a centre durant els darrers anys. S'assenyalen els principals factors que van motivar el canvi: la inclusió; l'acolliment de les necessitats dels infants; la necessitat de canvi dels papers del mestre i estudiant; el foment de l'autonomia dels alumnes i la necessitat que l'espai respongui a aquest canvi pedagògic i que permet ampliar i diversificar les oportunitats d'aprenentatge; la necessitat de diversificació horària i d'espais; la interactuació entre grups d'infants d'edats diferents, d'entre d'altres. Tot el procés pedagògic va conduir a la definició posterior de l'espai físic exterior de l'escola. Posteriorment es visiten els diferents espais del projecte de transformació del pati.

Taula rodona / Beneficis i reptes de la renaturalització d'espais i entorns educatius

LLOC	Institut Lluís Peguera
PONENTS	Pol Huguet, Regidor d'Acció Climàtica i Educació de l'Aj. de Manresa Mamen Artero Borrueal, arquitecta de el Globus vermell Mònica Ubalde, IS Global
FILA 0	Representants centres educatius: <ul style="list-style-type: none"> ● Escola S. Ignasi ● Escola Pare Algué ● Escola Itaca ● Escola Puigberenguer ● Institut Lluís Peguera
PARTICIPANTS	21
SECTORS	Ambientologia, antropologia, arquitectura, biologia, ecologia, educació social, educació, filosofia, paisatgisme, pedagogia, mitjans de comunicació
ENTITATS ASSISTENTS	Escola Itaca, Regió 7, Ajuntament Manresa, Samara SCCL, escola Pere Algué, escola Puigberenguer, escola agrària Manresa, Fedac Manresa.
CONTINGUTS	

L'institut Lluís Peguera ens explica el projecte de bassa que van dur a terme els alumnes de manera pràcticament autònoma. Després ens desplaçem a la biblioteca on tenen lloc tres ponències complementàries entorn la renaturalització de la ciutat. El Pol Huguet, regidor de Manresa fa una contextualització de la necessitat de la preservació de la natura davant la situació de pèrdua de poblacions i espècies global i local. S'anomenen les causes d'aquestes pèrdues i els factors que hi incideixen com els canvis d'usos del sòl i el desequilibri dels ecosistemes. A continuació la Mamen Artero, arquitecta del globus vermell fa una introducció general a la necessitat de renaturalització dels espais i entorns educatius i mostra tot un seguit d'exemples locals i globals que s'estan portant a terme des de diferents contextos. Finalment la Mònica Ubalde, investigadora a IS Global ens presenta els beneficis de la renaturalització des del punt de vista de la salut pública, tenint en compte factors com ara les onades de

calor, el rendiment escolar, la qualitat de l'aire o l'activitat física, entre d'altres.

Finalment es fa una taula rodona on es respon, des de les diferents perspectives, als reptes més grans que suposen els processos de renaturalització des de les escoles.

També es convida als representants presents de les escoles públiques de Manresa a compartir la seva experiència.

Finalment es conclou la Jornada amb l'inauguració de l'exposició itinerant: Renaturalització d'espais i entorns educatius. Eina de resiliència urbana.

